

---

**Interview with Anna Bitkivska and others, Maniava (IF\_Man\_09\_04)**

**Name:** Anna Vasylivna Bitkivska

**Code:** IF\_Man\_09\_04

**Born:** 1920

**Gender:** Female

**Nationality:** Ukrainian

**Length:** 21:51

**Date:** Tuesday, August 25, 2009

**Transcription:**

**Інтерв'ю з Бітківською Аною Василівною, 20 р.н.**

Манява

25.08.09

If\_Man\_09\_04\_Bitkivska

Інтерв'юери: Марія Каспіна (МК), Лєна Кушнір (ЛК)

Інформанти: Анна Василівна Бітківська (Б), Марія, її дочка (Д), ХХ - чоловік

#00:02:19-2#

Запитуємо, чи давно інформант проживає в Маняві.

Бабуся погано чує, спілкувалися через її дочку. Підходить дочка, ми пояснюємо, хто ми, з якою метою приїхали. Просимо, щоб вона запитала у мами, що та пам'ятає про євреїв, та її чує, коли дочка говорить. #00:02:33-9#

Д: А євреї, то жиди? МК: Да. Розкажіть про жидів, як тут жили, як тут були.. Б: Та й жили, та й мали магазини та й тримали всьо. Та й мали поле, робили собі городи тут. МК: Імена якісь знаєте? Б: Знаю, що Фішельки називав, а один Рейзер, а один Гольда. Три жиди такі були в селі, що я знала. ЛК: А чим вони займалися? #00:03:51-8# Б: Та мали магазини, всьо мали для людей, торгували. Фішель і Гольда. #00:04:34-0# МК: була у них корчма? Б: Корчма була. А ще Рерзрюк. То вони всі мали магазини. #00:04:44-7#

Фотографуємо. #00:05:09-3#

МК: А можна узнати, що помніт о Фішелє? Д: То Фишель був, то де він жв, на березі? Б: Та чого ж на березі, жив де Люба. Д: Та що ви про нього знаєте? Б: Та щ знаю? Мав магазин, поле, люди в нього робили, він мав діти, мав Минделя - сина, мав Галинку - доньку. А третя... А третя, третю забули, як називалася. (намагається згадати ім'я) #00:06:42-3# Приходили в магазин... Ми ще молоко носили... Багачка була велика. Д: А жінку як звали Фишеля? Б: Не знаю за жінку. Старенька вже була жінка така. Д: Отак баба памятає, 88 років уже, пам'ять ще має. Б: А коли їх забирали, то вони все людям віддавали. Диван був як у ксьондзів, диван подарував, бо вони з моїм чоловіком, мій чоловік в нього працював, в нього продавав. #00:07:15-4# То коли забирали, він подарував нам той диван. Колись голод був, то віддали вуйку за зерно, бо не мали, що їсти. #00:07:45-9#

Сюжет про роги з оленя, які залишили собі.

Роздавали людям давали... Чоловік продавав. Та й чоловіка забрали в армію рускі. #00:08:28-2# Та й же ті мали пекарочка, Лейзерюк великий город мав, а Гольда який город мав. Д: А Гольда де жив? Б: А там де той, лайко, то там унизу, де міст, там городи. То побудували. #00:09:06-3#

Дочка говорить, що вже не має старих людей. які би все памятали та розказали.

МК: Не помніт лі она корчму около моста, де вином торговали? Хто продавав коло моста? Б: То я не знаю, бо то далеко, та манявські. Д: А з жидів?

Б: Як тепер у магазинах, ак і тоді все. А Гольда продавав тканини. Жидів був продавець у Гольди, то там був крам. #00:10:00-2# А я була та я виділа як німці били батогами жидів та заставлял пасти. Пригнали таких молоденьких, файних, та з коротких рукавом. #00:10:21-5# Глі рукави. Батогами. А хлопцюки такі невеликі, а так ми так плачимо - баби. Ми жидуємо, хоч жиди. Теж люди. Та помогали. Д: Давали людям. якби не жиди - то що.... Торгували та й все возили, давали. #00:11:10-0#

Свята. Б: Суботу святкували. МК: Що робили? Д: Та в суботу вони нічого не робили. То як у нас в неділю свято. Б: І щоб люди не робили в полі. #00:11:43-0#

В ході бесіди між бабусею та її дочкою виявилось, що магазини закриті були в суботу.

Більше ніяких свят не памятає. Д: То вони добре святкували, аби не хотіли, щоб і магазин робив. #00:12:15-8#

Розповідь про те, як згоріла хата. Питає. чого ми приїхали. Говоримо, що Рахель хоче знати про своїх предків - Фішелів. #00:13:05-2#

Кажуть, що багато євреїв було в Солотвині, там і цвинтар жидвський був. Як хоронять євреїв, не знає, бо в Маняві не було. #00:13:51-6#

МК: А в Маняві євреї жили разом чи окремо? Д: Жили окремо, другі коло моста, треті трохи нижче там. Тут угорі не було. В Солотвин заходили, купували. Юсь такий був, Малик сліпий. Скупали шкірки. Д: Кролячі, козячі. #00:14:42-9# #00:14:50-5#

МК: Куди йшли молитися? Б: Не знаю. Тут ніц не мали де молитися. Накриється, сам собі де стане, там і помолиться. А церкву не мали. Може то мали в Солотвині. Мали десь у городах, а в селі не мали. МК: А чим накривалися? Д: А видно мали накидку, так собі накидалися. МК: А як одягалися? Б: В чорному все. #00:15:57-7#

Запитуємо імена. Інформант: Анна Василівна Бітківська. 20-го р.н. Марія 51 р.н. - дочка. Теж народилася в Маняві. #00:16:33-0#

Євреїв забрали в 40-м році. Виганяли, вбивали. Самі пішли. Та вигнали. Д: Та вбивати не вбивали, а виганяли, а сказали забратися з села.. МК: А розстрілів тут не було? Д: Ні, не було. Тут з жидів ніхто не помер. ХХ Та їх німці унічтожали.... Д: Та вони знають, що німці, та питають де....ХХ: А звідки я знаю, куди їх німці забрали. Д: Німці вбивали, багато наших скілько людей погинуло, як були німці тут. Убивали молодих. #00:17:53-9#

МК: Чи не памятали кучки? Б: Та може було, та в городах, а не тут. Д: Та їх пару було, та може й шли святкувати. #00:18:36-1#

Відсилає нас до Солотвіна. #00:18:43-2#

МК: А дома єврейські отлічались? Б: Та такі як наші хати. У городах то було, а тут у селі то не... У городах великі будинки. МК: А на двері не було такого, приказанія таке слово не слішали? #00:20:48-2#

(Згадує знову Фішелей) Б: То такі були фаніні люди, служили в них, одна з огорода, то годувалися на городах люди. #00:20:43-8#

Запитуємо, де знайти Скиданюк Анастасію. Пояснює дорогу.

**English translation of transription:**

Not yet.

**Description:**

## Interview with Anna Bitkivska and others, Maniava (IF\_Man\_09\_04)

Published on JEWISH GALICIA & BUKOVINA (<http://www.jgaliciabukovina.net>)

---

Jewish Residents of Maniava.

Interviewer: Maria Kaspina

Interviewer: Elena Kushnir

**Community:** [Stanislawow \(Ivano-Frankivsk\)](#)  
[Maniava](#)

---

**Source URL:** <http://www.jgaliciabukovina.net/node/111773>